

Līvli

Nr. 10.

1936.

Aigakera "Līvli" ulzāndamist tygub

Akateeminen Heimoklubi Helsinkis.

Detsembõr.

Īnda 10 sant.

Kūdōz aigast.

P y v a s t õ t j a v o n z i s t t a l ū p y v a d
a m a d l u g g i j i d õ n j a j õ v v õ
t a r m i j i d õ n !

Lukas 2, 1-20.

Aga sugiz siel ai-gal, ku kēzarõst Augustusõst leks ulzõ kask, ku aman mäilmä um ylzõ kératõtõn sāmõst. Se ežmi ylzõ kéra-timi sugiz, ku Kyrenius vä-likšiz yl Zyriamā. Ja amad lekst entsta panm ylzõ kē-ratõm, jegayks ents jälgabõ. Ja ka Jozef Galileamald, Natsaret jälgabst, leks Ju-deamälo, David jälgabõ, mis sai nimtõt Betlemõks, sie-pierast ku ta vol David kuodast ja sugkazamst, panm entsta ylzõkératõm Mariaks ents kuodzõt naizkõks, kis vol lälamõd jälgad päl, Aga sugiz, nantõn saliz volds, ku sai aiga tädõks, ku tämmõn vol mazõ femõst. Ja tämmõn syndiz ezmisyndõn puoga ja ta vändiz täm vizzõ ja pan muoldõ, leb sie ku nantõn izuo kúožõ kuodpaikas. Ja kārapainõd volt sēs entsõs kúožõs ul-lõpedin ja kaitsist, virgs volds, ents karppõ. Ja Izand engõl astiz nant jür ja Izand ouv paistiz nant ym-mar ja ne ädagist sur ädagimizõks. Ja engõl rōkan-diz nant päl: Algids äagi-gid, siepierast ku, vaptl, ma täddõn tieutõb yl sur riem, mis lib ama rovvõn; siepierast, ku tämpõ täd-dõn um syndõn Pästaji, kis um Izand Kristus, David jäl-gabs. Ja se volgõ täddõn tädõks: Tēg liedat laps viz-zõ vändtõt ja muoldõs mag-gõm. Ja yldin sugiz engõlõks kubs bara touvõ suo-daväggõ, kis kitist Jumalt ja rōkandist: Ouv volgõ yli-tõs Jumalõn ja mā päl

arm, rouvõn jõva mēl. Ja su-giz, ku engõld volt nant just jara länd touvõz, ku kārapainõd rōkandist ents veil: Läm siz ni Betlemõ ja vaptlām sieda azz õ, mis um suggõn, mis Izand um mäddõn tieutõbõks tiend. Ja ne tult ruoikõs ja lie-dist Maria ja Jozef ja laps muoldõs maggõm. Aga nand ne teit tieutõbõks sõna, mis nant päl vol rōkandtõt yl laps. Ja amad, kis kūlist, imlist yl sie, mis leb kārapainõd nantõn sai tieutõt. Aga Maria pi-diz amad ne sõnad mieli, mõtlõs yl nant ents sy-dams, Ja kārapainõd lekst tāgiz, ouvõstõs ja kitõs Jumalt yl ama, mis ne volt különd ja nand, kuj nant päl vol rōkandtõt.

Pästajiz syndipäva um tegiž jūs, Paldin sábõd pid-tõt kyl mingist äbmingist mädlõltõb pyvad, sábõd mädlõ-tõt tõvad mötkõd, tädzist su-gandõkst, surd týod, surd mied. Sellist pyvadõn meg jelam ja tundõm ypi ama sydamõks, ama mäd vaimõks. Sellist pyvad altõbõd mezi üd tul, andabõd mäddõn üd joud.

Aga amad nimtõt mädlimist pilõbõd kougon ta-gan sie mädlimizõn, mis um yl talspyyvad. Sieda äb üo vajag sõnadõks seltõ, meg sieda tundõm jegayks ents syda-mõs. Meg amad neme volksmõ sal, sies piškizõs Üomõgma-jalgabs, kus Ta pigataga 2000 aigastõ tagizpedi, ents silma väldin tei, ja kus

engōld lōlist: "Ouv volgō yl-litis Jumalōn!"
 Sieda mādlōs mād sy-damōd sābōd lemmōdōks, mād vaim lāb jeddōpēdi, ja ku-mēg nustam ents silmad yl-zō, siz nām sūrdō kāndati-jist rišt jūs tānkōm, kus-sin Ta ka amad mād pa-tud ja ädad um ȳpi vōt-tōn. Mēg nām lejavōtamōd uōmōgt, ku jelami vīndiz kūolōmt, ja kouginōl killō-bōd māddōn kūoriz Tām sō-nad: "Vaptl, ma ūob tād jūs jega pāva, māilmā lopandōkst sāpi."

Mādlōs sūrdō āmas-tōkst, ku Jumal um kaimōn ents Pūoga, mēg tundōm ents sydamis, ku se āmastōks vel äb ūo loppōn, mēg tundōm ja nām, ku ta mojub rouv sydamōd pāl, ku set sieda tādōl panm.

Kitigid, kas se äb ūo Jumal āmastōks moj, ku mād Latvija valikstōks altōb rānda kylis kalamied lapstōn talspiyad kūzidi? Kas äb ūo Jumal āmastōks moj, ku jega aigast tulbōd Eestist talspiyad ändōd līvlist lapst pierast? Kas äb ūo Jumal āmastōks moj, ku Sūomōmā lapst kūorist kubbō penni penniz jūr, laz līvlist lapst sagōd lugdōbrantō jemakiels? Kas äb ūo Jumal āmastōks moj, ku vanbist äb tārmōt entsōn setkōrd jōvvō sūtā-ta, laz set vōigōd ents lapstōn miñgist riemō tiedō, midagist andō?

"Vaptl, ma ūob tād jūs jega pāva, māilmā lopandōkst sāpi," rōkandōb Pästaji. Ka tāmpō, ku mēg pidam tām syndistpāvvō, um Ta mād jūs ents armastōksōks, mis laz mojjōg mād sydamōd pāl, ku vōim lapslis usks lou-lō: "Sin tienu Jezus, vōta vastō min väggō vailiz tienandōks, ku Sa vōist tou-vōst māzō astō ja nāgōtō neijen āmastōkst, - Sin syndimi min sieda tūog, ku Sin-kōks ȳtōt mina ūog.

Mel. Kas Dievam debesīs lauj valdīt.
 Až Jezus lapsta alastijist sin sydam ȳrgōb votsōmō,

Sizjeta ammō kavaltimist, Māilmō nād sa pietamō. Az touvō sieldōmtō sa nād, Siz jela nej, ku tāmsō kād.

Māilmās patud sīnda vībōd Pids laigō riekkō pimdōmō, Ja sīnda katabōd nānt tībōd Nej, ku äd nā pāvāvalō. Sa äd nā touvō sieldōmtō, Jēzusō äd nā syndōmō.

Kis touvō sieldōmt äb vōi nādō Um patud pālkali yd sid, Se äb sā entsta jurō sādō Sie riemōn, mis um nāntōn ydā, Kis tiedabōd, ku Pästaji ..... Um syndōn nāntōn, alastli.

Ruoik sina ka Betlem lādō, Kūld touvō kūorō lōlamō Ja vantlō ylzō, sa vōid nādō Sāl valdip volmō touvōstō; Sāl sa vōid nādō sieldōmtō, Mis paistagō sin sydamō.

Li vaptlōmō sīn Betlem tallō Sa lapsta muoldsō aina pāl, Op Tāmstō alastōmt, kāl pallō, Laz sina volgō, kuj Ta sāl, Nej alastli, siz tieutō vi, Ku syndōn um mād Pästaji.

Üod vājli sa, sin pūtōb joudō Ka jōvvō tieutō tapartō, Set usk, siz lagtōb Tāma loudō, Kust sa sād entsta virtōmō. Až Jezusō sa āmastōd, Kā jōvad sōbrad äbōbōd.

Laz sydam Jezus azum volgō, Kuts Tānda sīnō jelamō, Ta sellist kuodta äb vōi puolgō, Mis Tānda votsub āmastōd, Siz sa sād andōks ändamist, Ja Jumalōst alastimist.

Min sydam joutōm um, sa kitōd, Um tāuz kavalōz agapi, Ku Jezusōks üod sina ytōt, Siz muitizōks sāb jelami; Až Jezus sydamō set ieb, Ta pūdōks tānda siz ka tieb.

Tul Jezus, vōta entsōn kuodta Min sydamō, laz volgō ka Ta joutōm, tyja, ja iām tucta, Tāut tāndā, tuodlizōks tie Sa, Min kylma sydam lemmōks tie, Tām sizzōl Jezus jelam ie.

Až ārgaks tāb min sydam iedō, Siz sydalōmt īz andō tā, Laz lōigausk lāg tāmstō myōdō, Ku sydamt piettō ta äb sā, Sie andagō Sin syndimi

Min ama ārmaz Pāstaji.

Sin tienu Jezus, vōta vastõ
Min väggõ vailiz tienandõks,
Ku Sa vōist touvõst māzõ astõ
Ja nägtõ nejjen ārmastõkst;
Sin syndimi min sieda tūog,
Ku Sinkõks ytöt mina ūog.
Suomõkiel pierrõ.

Kulturkongres heimotyö
rezo~~utsijd~~.

Vidõnt suomõ-ugrõd kul-
turkongres heimotyö ja ullist-
mäd sugrovd azadajajid re-
zolutsijd.

1. Līvõd ytõn kaimõ sel-
liz kera: Vidõz suomõ-ugrõd
kulturkongres heimotyö azad-
ajamiz seltšmied Ungarmäld,
Suomõmäld ja Eestimäld kai-
mõbõd ama lemmõd tēripti-
mist Līvõd ytõn, kuj ka
tārmõb ama parim jeddõpedi
lémiz täd työs, mis teg
tiet līvlist rov virgtimiz
ja līvlist rov ylzpidamiz,
kuj ka ydmēliz kazatimiz
pierast, līvlist rov, kuj ve-
lid vail. Tytgigid vizastiz
ydtucista, siz teg vindat a-
mad lālamõd ja voidat ēnts-
ta, ku iet ytõluggõ līvlis-
tõks, mäddõn amadõn rīemõks
ja ukuzõmõks.

2. Heimotyö ja ullist-
mäd sugrovd azad tygtijid
luotõbõd, ku Latvija valikstõks,
pands tādõl līvlist
rov kiel ja entšvīt yllõ-
pidamiz tāntõkst etnografija
ja tieud pierast, tīeb ents
pūolst ammõ, laz tīegõ kie-
vamõks sie rov pālienõdõn
voidõ ēntsta ja lādõ jeddõ-
pedi.

3. Heimotyö ja ullist-
mäd sugrovd jūs tytējid
tieutõbõd kutsimiz, laz suomõ-
ugrõ tytējid organizatsijõd
ullistmäd sugrovd pierast,
lāgõd amši māsi ytõts työs,
kubbis suomõ-ugrõd kyzsimist
sēltamizõs ja suomõ-ugrõ hei-
mopāvad kōrdõlpamizõs jegayd
mā skūolis ja īskiz aka-
demilis optõb kūozis.

4. Heimotyö ja ullist-
mäd sugrovd jūs työ tygti-
jid seltšmied kutsõbõd kon-
gres juod ēntsta kierõ
Eestimā valikstõks jur pā-
landõksõks, kōrdõl panda, laz
suomlist pāp vōigõ äbsieg-

dõt työdõ tiedõ Eestimā
republiks jelajid suomõd ja
ingerlist vail.

5. Heimotyö ja ullist-
mäd sugrovd, jūs tytējid
luotõbõd, ku heimotyö tsent-
ralist organizatsijõd kongres
vaitaigal tīebõd työdõ emip
aktivlistiz, äb ku siedaig-
sāni, jeddõpandõt kyzsimist
sēltamizõks ja lebbõvīmizõks,
ja ku Suomõmäl, Eestimäl ja
Ungarmäl ulzõtund heimokerad
volkst kōlbatõbõd jegayd mā
heimorganizatsijõn.

Sanaseppä.

L.S.S.L.työst.

Rīgõs "Līvõd sōbrad seltš
Letmäl" jūodkuõs, mis sugiz
27.XI.t.ā., sai nõvtõt, ku volks
kuõppimist Rīgõs andõksi li-
võd lapst pierast, kis rānda
skūolis oppõbõd rāndakieldõ.
Tāmtallõ sellizi läpsi um
105. Kougimstiz seltš jūod
küldiz L.Rudzītis tīedtõbõks
tiemist yl sie, ku rāndas
äb suggõt emip līvõ lātõd.
Seltš jūod nõvtiz sieda
azzõ sieldõks tīedõ ja sa-
midi astõ, ku lātõd tegiz
võikstõ pidtõd sādõ.

Y.

Pālandõks.

Tuoimõn um tund
tieutõbõks, ku aigakēra "Līv-
li", mis sāb jegõ kyllõ
yds jūr kaimdõt, mundas kūo-
zõs pīliji nādilip, ku äb
sāji jara jagdõt.

Az mingizõn nēsti,
kiend jūr aigakēra sāb kaim-
dõt, äb volks aigõ ja tāmist
tānda jara jagdõ, siz tuoim
pālab sieda tieutõ, laz vōig
lieudõ mū, kis selliz pis-
kiz työ ents rov pierast
jōva mielkõks tieks.

Tuoim.

Set se...

Set se, kis uskub ents rovvõn
Ja tierab jelab nānt ouvõn,
Um õigi ents rovvõ pūoga.

Set se, kis äb kartõs kajjõ,
Ents rovvõn äb ārmakst vajjõ,
Um õigi ents rovvõ pūoga.

Set se siz jelab nānt mēlši
Set se sāb mādlõtõt kēlsi,
Set se, set yksiggip se.

Lembe Rāndali.

Kui jeddõpēdi sām?
 Ab yks tuciz työdõ puolgōs jeddõ-
     · pēdi sām,
 Ab, kadkōks artōs, sūrdõ jellõ bōv-
     · vōm-
 Set amad kubbõ eitōs vōim mēg
     mōtlō, luotō,
 Ku siē jūr tulm, mis amad kuks
     sh̄ts sydamis nej kiebōld tām.
 Mēg vākist rouvz, um vaplimist, ku
     kubbõ lām-
 Sie algõ unnõg mityks mesti amšti.
 Set ainaguz vōib mäddõn aigõ tag-
     giž vīdõ,
 Ku pāvaliki lem mād nurmiz tegiž
     muidlōq tulub kām.
 Lembe Rāndali.

Kūolõn.

15. detsembõr. kū pāva
 ūdõn um Ventspils jālgabs
 leb uuptapajiz lōd, saddõn,
 ents amatō, kuj muitanika,
 tāutōs Karli Steferberg. Tagan
 ieb nai kād piskiz lapsōks.
 Steferberg vol yks nēsti
 līvlizist, kiendõn ents rov
 pīliz sydam jūs. Volds "Lī-
 vōd īt" Ventspils jag jūo-
 diji ta iz ūo set yd
 ku jūodijī, aga ta vol ama
 līvliz jelamiz jeng sāl,
 kēratiz saggōld Līvliz pie-
 rast Lagdõmäg nim all ja
 vōtiz amad līvliz murud
 ja luotōkst jūs jelzist
 jaggō.

Volgō täm jengōn arm.

Mēg kylalist täs ūomõ,
 Kien kuodpaikõ äb ūo,
 Ab mēg täs armõ sāmõ,
 Ab yks ka jōvamt tuo.
 Ku sāmõ touvõz sillõ,
 Siz kīpōld kūjastõb
 Mād touvõz Iza yllõ,
 Kis mēdi ārmastõb.

Kui riekmiēd mēg täs kāmõ
 Ents vājlis lejasõ
 Ja lālamt yd set nāmõ
 Kīpōld māilmasõ:
 Set Jezus äbõb kandõ
 Mād lālamt kandamtõ,
 Ta mäddõn abbõ andõ
 Tāb, kū mēg itkõmõ.
 Ku riek līb loptõt kādõ,
 Ku kāndam saddõn līb,
 Siz Iza jūrõ lādõ,
 Mād Jezus touvõz vīb;
 Siz līmõ ykskōrd kuonnõ
 Kust äb li laggimist
 Ja kitõm Jumal ūenõ,
 Ents ārmast Pāstajist.

Vananabal mōtsa
 uuptapajd.

Vanšti jelist Vananabal
 mōtsas uuptapajd. Nānt tuba
 vol māndõ all, sāld ne
 volt vieddõnd strōt randõ
 ja kis siz ni pids ran-
 dõ leks myödõ, sien akiz
 jālga strōt tagan vizzõ.
 Strōtõn tuoiz tutkamõs vol,
 uuptapajd tubas, kielā ja az
 ni mingi vol strōtõn jūrõ-
 pūtõn, siz kielā gilstiz.
 Uuptapajd. aplist siz randõ,
 akisb nānt vizzõ, kis pids
 randõ myödõ lekst ja vīst
 nānt ents tubbõ. Vōtist a-
 mā jara mis nāntõn vol,
 rā, arönd ja mū. Ama jara
 vōttönd ne tapist rouvz mā
 ja ētist Vananabal jougõ.

Ykskōrd volt uuptapajd
 yd nūor neitst vizzõ ak-
 kond ja ents tubbõ tuond.
 Sieda ne ist tāt māzõ tap-
 pō, siepierast ku ta vol
 väggō knas. Pēli tāz tānda
 naizõks vōttõ. Ne andist täm-
 mõn syödõ ja pidist tārda
 jōvist. Uuptapajdõn vol ka sūr
 väggō. kōzzi pip; neitst syö-
 tiz piippõ ja ne eit kāds-
 kin surd sōbradõks.

Neitst ei nej kō-
 gip uuptapajd jūr, kuntš ta
 vol julgi, ku pip tämmõn
 emip mittõ midagid äb tie,
 siz ta ūrgiz jara. Ku ni
 uuptapajd tult kuodai ja neist,
 ku neitstõ emip äb ūo, siz ne las-
 sist pip täm tiedõd pāl tämmõn ta-
 gan. Pip sai kyl neitst käddõ, aga
 ta iz tie tämmõn mittõ midagid.
 Neitst silastiz piippõ ja kaimiz
 täm tāgiz ja iz ūrgiz ytõluggõ
 kouginõl.

Nej neitst sai jaraurgõm.
 Ta leks vālikstõks jūr ja kitiz,
 kus uuptapajd jelabõd. Vālikstõks
 kaimiz zōldatidi, kis amad upta-
 pajd vizzõ vōtist. Siest aigast
 Vananabal mōtsas uuptapajdi emip
 äb ūo.

Leb Dr. Loorits kubbōkuordõt
 rānda nīzist.

Ulzāndaji:M.Stalte.
 Tucoimiji:K.Stalte.
 Adres:Mazirbe. Latvija.